

brug af særligt forberedende retsmøder, indførelse af et strengere sanktionssystem for oversiddelse af frister og strammere regler om muligheden for at inddrage nye oplysninger (nova) samt skærpeelse af reglerne om genoptagelse. Der foreslås også obligatorisk indlevering af påstandsdokumenter før domsforhandlingen og fastsættelse af frister for afsigelse af dom.

I reformforslaget anføres det, at sådanne regler indebærer, at dommeren har hovedansvaret for, at tidsforbruget under sagens forberedelse er rimeligt, og at advokaterne sideordnet hermed har et selvstændigt ansvar for sagens fremme.

Herudover indeholder reformforslaget bl.a. forslag om en omlægning af retsafgiftssystemet, en særlig behandlingsmåde for sager, der ikke indeholder tvist, men alene drejer sig om at fastslå eksistensen af et pengekrav, såkaldte inkassosager, og regler i retsplejeloven om en behandlingsform, der har lighed med privat voldgift. I øvrigt anbefales det, at det overvejes at samordne reglerne om offentlig retshjælp, fri proces og retshjælpsforsikring.

2.4. Dommerforeningens forslag om en generel reform af den civile retspleje

Den Danske Dommerforening har i september 1996 rettet henvendelse til Justitsministeriet og foreslået, at der tages initiativ til en generel reform af den civile retspleje.

Dommerforeningen har i sit brev bl.a. peget på, at der siden slutningen af 1980'erne har været en stor nedgang i antallet af retssager ved byretterne. Endvidere nævnes det, at krav opgives som følge af, at behandling ved domstolene er for langsommelig og dyr, at der bl.a. med henblik på en lettere, hurtigere og billigere konfliktløsning oprettes stadig flere nævn, og at undersøgelser har vist, at domstolene blandt brugerne opfattes som noget dyrt, langsomt, kompliceret og gammeldags.

Dommerforeningen finder, at der på den baggrund er behov for at overveje en række forhold i den civile retspleje.

Bl.a. kan der være behov for at indføre forskellige behandlingsformer til forskellige sagstyper, en mere samarbejdspræget arbejdsform mellem dommere, advokater og parter og nye former for bevisførelse, f.eks. telefoniske afhøringer m.v. Det bør efter foreningens opfattelse også overvejes, hvilke elementer i tvistløsningsformer som nævnsbehandling, voldgift og mediation der eventuelt kan indarbejdes i den civile retspleje.

Også spørgsmålet om, hvordan borgerne kan sikres en rimelig adgang til efterprøvelse ved domstolene af den offentlige forvaltnings afgørelser, samt en

gennemgang af ordningerne med fri proces og retshjælp samt fogedretssystemet m.v. bør indgå i overvejelserne om ændringer i civilprocessen.

Det er Dommerforeningens opfattelse, at en generel revision af den civile retspleje er en meget omfattende opgave, som vil tage sin tid. Foreningen understreger på den baggrund vigtigheden af, at de overvejelser, der foregår i Retsplejerådet og i Småsagsudvalget, samt overvejelserne om et lovforslag på grundlag af Advokatrådets og Dommerforeningens reformforslag ikke sættes i stå, men opfattes som led i en samlet bestræbelse på forbedringer af retsplejen.

2.5. Justitsministeriets overvejelser om ændringer af retsplejelovens regler om behandlingen af civile retssager

Justitsministeriet er enig med Advokatrådet og Den Danske Dommerforening i, at der er behov for at gennemføre reformer vedrørende den civile retspleje.

Sådanne overvejelser er allerede i gang i Småsagsudvalget vedrørende behandlingen af visse mindre krav, der hidrører fra private mellemværender eller er opstået som følge af erhvervsvirksomhed. Også Retsplejerådets overvejelser om domstolenes saglige kompetence i civile sager kan få betydning for, hvordan retssystemet fungerer i de konkrete sager. Overvejelserne i Retsplejerådet vedrører dog ikke direkte sagsbehandlingen i civile retssager, men derimod spørgsmålet om, hvilke retter der skal behandle de enkelte sagstyper.

Derimod indgår nogle af forslagene i reformforslaget fra Advokatrådet og Dommerforeningen – herunder bl.a. forslagene om en særlig behandling af inkassosager samt spørgsmål om retshjælp og fri proces – i Småsagsudvalgets opgaver. På den baggrund bør udvalgets forslag efter Justitsministeriets opfattelse afventes, inden der tages skridt til gennemførelse af mere omfattende ændringer af procesformen for behandlingen af civile sager på de områder, der falder sammen med arbejdet i Småsagsudvalget.

Hertil kommer, at en række af forslagene i reformforslaget fra Dommerforeningen og Advokatrådet efter Justitsministeriets opfattelse ikke bør gennemføres uden nærmere overvejelser. Bl.a. indebærer forslaget om regler i retsplejeloven om skriftlig forberedelse overvejelser om, hvorvidt en sådan behandlingsform bør være obligatorisk i alle sager, ligesom den nærmere udformning af sådanne regler ikke bør ske, uden at domstolene inddrages. Justitsministeriet overvejer imidlertid fortsat forslaget om nærmere regler om skriftlig forberedelse og vil i lø-